

HUNGARIAN

JAZZ HISTORY

17

JAZZ DANCE FROM HUNGARY

Bamba / The Fool

HUNGAROTON

JAZZ DANCE FROM HUNGARY

Principally, jazz always has been a functional music. First of all, dance music. It was often played in the background in brothels, bars, restaurants and hotels.

In our days, when about fifty jazz variations exist, not to mention the hundreds of local styles, great interest is shown in such jazz music which is (also) enjoyable at dancing places. Now, DJs prefer to use records made a few decades ago, sometimes such old ones, which were made in the time, when probably even the parents of these DJs did not live yet. This selection was compiled from the records of the *Hungaroton* jazz archives made between 1967 and 1985 which in that time were mainly published in a few thousand copies only. The fact that our musicians tried to play in various styles, is not surprising for a Hungarian jazz historian, since Hungarian performers took the lead already in the age of ragtime, making the new type of music popular through their records as well. This anthology includes danceable jazz records.

As it became usual in the continuously changing world of jazz, the bands consist of musicians gathered occasionally or they form small ensembles playing together for a couple of years. Nearly all musicians of this CD are Hungarian, except two foreign solo players. One of them is the Polish saxophonist, *Namysłowski Zbigniew*, who was probably the most popular among the East European jazzers playing regularly at festivals of this area. The other one is the excellent Bulgarian flutist, *Simeon Shterev*, who made appearance at many festivals organized by the Hungarian radio and at occasional jazz workshops.

Regarding the performers and their instruments, it can be stated that the rhythm section (piano, bass, drum) considered earlier as traditional, was mostly changed on these records.

Regarding key instruments, besides traditional acoustic piano, the electric piano, synthesizer and organ are also used many times. It often happens that more key instruments are heard on one record. The different generations of skilled Hungarian pianists and other musicians playing on key instruments, like *Béla Bálint*, *Jenő Balogh*, *Gusztáv Csík*, *János Fogarasi*, *László Gárdonyi*, *Ernő Kiss*, *János Másik*, *Károly Németh*, *Gábor Presser*, *Béla Szakcsi Lakatos* represent the very wide range of jazz performance in which they show their colourful virtuosity.

Contrabass is not the only bass instrument of the time any more, but bass guitar also used or sometimes the two appear together. These instruments are used by those well-known excellent musicians of the Hungarian jazz, like *Balázs Berkes*, *Péter Dandó*, *Norbert Duka*, *Csaba Fazekas*, *Béla Lattman*, *Aladár Pege*, *Péter Román*, *Tamás Tóth*, *Sándor Vajda*.

That time, jazz drum was already completed by numerous other percussion instruments, sometimes by a whole percussion group. Regarding musicians playing on a wide range of percussion instruments, and representing various styles, *István Baló, Vilmos Jávari, László Kertész, Gyula Kovács, Imre Köszegi, László Lakatos, Ferenc Máttyás, Géza "Pecsek" Lakatos, Nikos Pogonatos, János Solti, István Dely, Kornél Horváth, Richárd Kruza, Zoltán Lengyel, György Lovas, Gábor Madarassy, Péter Szalai* are the most talented ones.

The guitar rarely used earlier, became in both of its acoustic and electric form more and more important. On our records it is used both an accompanying and a solo instrument in the hands of *Gyula Babos, Andor Kovács, László Kunu* and *Ferenc Snétberger*.

The violin which was often used in the early period of jazz, has lost its significance in modern jazz. The master of violin provided with electric amplifier is *Csaba Deseő*, who has two recordings in this selection.

Although, commencing from the second half of the 1920s, many excellent Hungarian trumpeters enhanced the reputation of Hungarian jazz in whole Europe, our anthology includes two trumpeters only, the orchestra leader *Rudolf Tomsi* and his second trumpeter, *Zoltán Büki*.

There were many jazz posane players in Hungary in the time of these recordings, however, it seems that they were not needed or they had no opportunity to participate in them.

Regarding wood winds, the situation is different, as the whole saxophone family is introduced by *László Dés, Attila Deseő, Zoltán Gyarmati, János Németh* and *Namysłowski Zbigniew* on their recordings. In addition, Deseő even played on the very rarely used bass clarinet too.

It seems nearly impossible that the flute considered as a secondary instrument in jazz, is used by not less than four musicians on this CD: *Géza Bornemissza, Mihály Raduly, Ádám Török* and the Bulgarian *Simeon Shterev*, and what is more, as a primary instrument. (It might be interesting that the first Hungarian jazz-style flute solo recording considered as an already enjoyable piece for our modern ears, was made in Budapest in 1908. It can be noticed that the flute playing of Herbie Mann descended from Bukovina (now part of Romania) on his mother's side, was also based on this type of music making.)

It is very interesting that in the years of these recordings, Hungarian performers kept on continuing the practice which was started by their predecessors in the beginning of the 20th century, namely playing their own compositions and instrumentation. The only exemption is the *Cameleon*, which is an American composition from the age of the rock style jazz.

These recordings represent basic documents, introducing nearly two decades of the modern Hungarian jazz history. Lasting and valuable recordings which would be gladly accepted by any jazz fans of the world, were presented us by such musicians who play jazz regularly. These Hungarians deserve our appreciation.

JAZZ DANCE FROM HUNGARY

A jazz döntő részben mindig funkcionális zene volt. Elsősorban tánczene. És nagyon sokszor szólt háttérül nyilvánosházakban, bárókban, éttermekben, hotelekben.

Napjainkban, amikor már vagy felszázféle főbb jazzirányzat létezik, a sokszáz helyi jazzstílusról nem is beszélve, ismét igen jelentős az érdeklődés a táncos helyeken (is) élvezhető jazz iránt. A mai DJ-k előszeretettel használnak fel évtizedekkel korábban készült felvételeket, amelyek sokszor oly' régen készültek, amikor még tán a DJ-k szülei sem éltek.

Válogatásunkat a *Hungaroton* jazzarchívumának 1967 és 1985 között készült, annak idején igen alacsony, jobbára maximum egy-két ezres példányszámban megjelentetett hangfelvételeiből szerkesztettük. Az, hogy zenészeink a legkülönfélébb stílusokban próbálkoztak, egy magyar jazztörténész számára nem meglepő, hiszen a magyar előadóművészek már a ragtime-korszakban is az élen jártak, hangfelvételeikkel (is) terjesztették az újfajta zenét. Ez az antológia a táncolható jazzfelvételekből állt össze.

A csapatok, a jazz állandóan fortyogó katlanjában megszokott módon, hol alkalmiak, hol egy-két évig közösen szereplő zenészekből álló stabilabb kisegyüttesek. Elsősorban magyar muzikusokat hallunk és mindössze két külföldi vendégszólista akad. Az egyik a lengyel saxofonos, *Zbigniew Namysłowski*, aki talán a legnépszerűbb volt az errefelé rendszeresen turnézó, fesztiválokon fellépő kelet-európai jazzerek között. A másik a kiváló bolgár fuvalós, *Simeon Shterev*, aki a Magyar Rádió jóvoltából szintén számos magyar jazzfesztiválon és alkalmi jazz-műhelyben (workshop) feltűnt.

A közreműködőkön és hangszereiken végigtekintve azonnal megállapíthatjuk, hogy a korábban hagyományosnak tekintett ritmusszekció (zongora, bőgő, dob) ezeken a felvételeken többnyire kicserélődött.

A billentyűs hangszerek között a hagyományos akusztikus zongora mellett számos alkalommal elektromos zongorát, szintetizátort, orgonát is találunk. Nem ritka, hogy több billentyűs is szerepel egy-egy felvételen. *Bálint Béla*, *Balogh Jenő*, *Csik Gusztáv*, *Fogarasi János*, *Gárdonyi László*, *Kiss Ernő*, *Másik János*, *Németh Károly*, *Presser Gábor*, *Szakcsi Lakatos Béla* mutatják azt a rendkívül széles palettát, amelyen a jól képzett magyar zongoristák és más billentyűsök különböző nemzedékei sokszínű tudásukat reprezentálták.

A basszshangszer immár nemcsak a bőgő, hanem sokszor basszuszgítár, vagy mindkét hangszer egyszerre. E hangszereken a magyar modern jazz olyan jólismert kiválóságait hallhatjuk, mint *Berkes Balázs*, *Dandó Péter*, *Duka Norbert*, *Fazekas Csaba*, *Lattman Béla*, *Pege Aladár*, *Román Péter*, *Tóth Tamás*, *Vajda Sándor*.

A jazzdobszerelést ebben a korszakban már számos egyéb ütőhangszer, sokszor egész ütőhangszeres csoport egészíti ki. A különböző iskolákat képviselő, rendkívül változatos ütőhangszer-kultúrát felvonultató zenészek közül *Baló István, Jávari Vilmos, Kertész László, Kovács Gyula, Köszegi Imre, Lakatos László, Mátyás Ferenc, "Pecek" Lakatos Géza, Pogonatos Nikas, Solti János, valamint Dely István, Harváth Kornél, Kruza Richárd, Lengyel Zoltán, Lovas György, Madarassy Gábor, Szalai Péter tehetségét* csodálhatjuk meg.

A korábban csak itt-ott feltűnedező gitár mind akusztikus, mind elektromos formájában egyre fontosabb lett. Felvételeinken mind kísérelő, mind szólószerepben hallhatjuk *Babos Gyula, Kovács Andor, Kunu László és Snétberger Ferenc* kezében.

A korai jazzben sokszor előforduló hegedű a modern jazzben nem túl sokszor kapott szerepet. Elektromos erősítéssel felszerelt változatának itthoni, nemzetközileg is rendkívül elismert mestere, *Deseő Csaba*, akinek két felvétele is szerepel összeállításunkban.

Jóllehet a 1920-as évek második felétől számos kiemelkedő trombitásunk öregbítette a magyar jazz hírnevét szerte Európában, antológiánkon most mindössze két trombitás hallható, a zenekarvezető *Tomsits Rudolf* és második trombitása, *Büki Zoltán*.

Magyarországon számos jazzpозanas működött a hangfelvételek idején is, de úgy tűnik, hogy részvételükre nem volt szükség, vagy lehetőség ezekben a darabokban.

Lényegesen árnyaltabb a kép a fafúvósoknál, hiszen *Dés László, Deseő Attila, Gyarmati Zoltán, Németh János* és *Zbigniew Namysłowski* szinte az egész szaxofonszaladót igénybe vették felvételeiken, és *Deseő* még a jazzben rendkívül ritkán használatos basszusklarinétot is megszólaltatta.

Szinte hihetetlennek tűnik, hogy a jazzben mellékhangszernek tekintett fuvalót CD-nken nem kevesebb mint négy zenésztől hallhatunk: *Bornemissza Géza, Raduly Mihály, Török Ádám* és a már említett *Simeon Shterev* játszanak fuvalán, méghozzá főhangszerként. (Talán nem érdektelen megjegyezni, hogy az első hazai, mai füllel is értékelhető jazzes jellegű fuvalószóló-felvétel közel száz esztendeje, még 1908-ban készült Budapesten. Ez a fajta zenélés volt egyébként az anyai ágon Bukovinából származó *Herbie Mann* fuvalójátékának alapja.)

Rendkívül figyelemreméltó, hogy a magyar előadók a hangfelvételek éveiben folytatták azt a gyakorlatot, amelyet még a XX. század elején elődeik elkezdtek: saját kompozíciókat, saját hangszereléseiket játszzák. Mindössze egyetlen kivétel van, a *Camelion*, amely a rockos jazz korszakának emblematisus amerikai kompozíciója.

Alapdokumentumok ezek a felvételek, amelyek kellően árnyalják a modern magyar jazz történetének közel két évtizedét. A rendszeresen jazzt játszóknak olyan maradandó felvételekkel ajándékoztak meg bennünket, amelyeket a világ bármely jazzközössége szívesen a magáénak tudna. De ők magyarok voltak. Legyünk büszkéek rájuk!

JAZZ DANCE FROM HUNGARY

Bamba / The Fool

Pepita Studio, Budapest, Hungary, 21-31 August 1980

1 Bamba (The Fool)

László Dés

*Dimenzió Group: László Dés – tenor saxophone, soprano saxophone, leader,
János Másik – piano, electric piano, synthesizer, xylophone, sitar, percussions,
Tamás Tóth – double bass, bass guitar • István Baló – drums, bongo, timpani, percussions,
Guests: Péter Szalai – tabla, percussions • János Solti – bongo*

Főnix Studio, Budapest, Hungary, 22. April – 29 May 1985

2 Olé!

Andor Kovács

*Andor Kovács Group: Csaba Deseő – violine, arrangement • Andor Kovács – guitar, arrangement,
Ferenc Snétberger – rhythm guitar • Richárd Kruza – maracas,
Balázs Berkes – bass guitar • János Solti – drums • Gábor Madarassy – castanueals*

MAFILM Music Hall, Budapest, Hungary, December 1982

3 Jaguárok, kolibrik és amazonok

(Jaguars, Humming-birds and Amazons)

Ádám Török

Mini Group: Ádám Török - flute, vocal, percussions, leader • Károly Németh - piano, electric piano, synthesizer, percussions • László Kunu - guitar, bass guitar, percussions, László Lakatos - drums, percussions,

Guests: János Németh - saxes, percussions • János Fogarasi - synthesizer, Kornél Horváth - percussions • György Lovas - percussions • Zoltán Lengyel - percussions

Hungarian Radio Studio, Budapest, Hungary, 25 August 1977

4 Debreceni séta (Stroll In Debrecen)

Zoltán Gyarmati

Debrecen Jazz Group: Zoltán Gyarmati - alto saxophone, Ernő Kiss - electric piano, piano, leader • Csaba Fazekas - bass guitar Ferenc Mátyás - drums, percussions • Guest: Simeon Shterev - flute

Qualiton Studio, Budapest, Hungary, 7-8 September & 5 October 1970

5 Játékautó (Baby Car)

Aladár Pege

Pege Trio: Béla Szakcsi Lakatos - orgel • Aladár Pege - double bass, cello, bass guitar, arrangement • Géza "Pecek" Lakatos - drums

Guests: Mihály Raduly - flute • János Németh - tenor saxophone

Qualiton Studio, Budapest, Hungary, 22 June 1967

6 Magyar népdalok (Hungarian Folksongs)

Béla Szakcsi Lakatos

LD-L Ensemble: Béla Szakcsi Lakatos - piano, arrangement • Norbert Duka - double bass

Géza "Pecek" Lakatos - drums

Hungarian Radio Studio, Budapest, Hungary, 21 July 1983

7 Reggae For Zbiggy

László Gárdonyi

Gárdonyi Group: László Gárdonyi - piano, arrangement • Béla Lattman - bass,

Géza "Pecek" Lakatos - drums,

Guest: Zbigniew Namysłowski - alto saxophone

Pepita Studio, Budapest, Hungary, 2-6 February 1976

8 K 14

Csaba Deseő

Csaba Deseő Jazz Quintet & Friends: Csaba Deseő - violine • Attila Deseő - bass clarinet,

János Másik - electric piano • Gyula Babos - guitar • Péter Román - bass guitar,

Nikos Pogonatos - drums,

Guest: István Dely - congas

Hungarian Radio Studio, Budapest, Hungary, 1978

9 Zöld hullám (Green Wave)

Aladár Pege

Aladár Pege Quintet: János Németh - alto saxophone • Tony Lakatos - tenor saxophone,

Jenő Balogh - electric piano • Aladár Pege - bass, arrangement • Vilmos Jávori - drums

Qualiton Studio, Budapest, Hungary, 3 October 1968

10 Afro-cubano

Béla Bálint

Bálint Trio: Béla Bálint – piano • Sándor Vajda – double bass • László Kertész – drums

Hungarian Radio Studio, Budapest, Hungary, 1975

11 Cameleon

Mason Jackson-Herbie Hancock

*Gusztáv Csík and His Ensemble: Gusztáv Csík – Fender-piano, synthesizer,
János Fogarasi – organ • Balázs Berkes – double bass, bass guitar • Vilmos Jávori – drums*

Hungarian Radio Studio, Budapest, Hungary, 1977

12 Egy esős nap hajnalán (The Dawn Of A Rainy Day)

Rudolf Tomsits

*Tomsits Jazz: Rudolf Tomsits, Zoltán Büki – trumpet • Attila Deseő, László Dés – saxophone,
János Másik – electric piano • Béla Szakcsi Lakatos – electric piano,
Gábor Presser – electric piano, synthesizer • Gyula Babos – guitar,
Péter Dandó – bass guitar • Imre Kőszegi – drums • János Solti – congas, percussions*

Hungaroton Studio, Budapest, Hungary, 3 September 1969

13 Keleti csemege (Eastern Delicacy)

Gyula Kovács

*Kovács Quartet: Mihály Raduly, Géza Bornemissza – flute • Sándor Vajda – double bass,
Gyula Kovács – drums*

JAZZ HISTORY

17

A Hungaroton archiv felvételeiből szerkesztette Simon Géza Gábor.

From the Hungaroton archive records edited by Géza Gábor Simon.

A digitális kiadáshoz a technikai korszerűsítés a Hungaroton stúdiójában készült 2005-ben.

The technical upgrade for the digital release was made by Studia Hungaroton 2005.

Grafika / Design: Nagy Péter (roller29@chello.hu)

This compilation © 2006 Hungaroton

www.hungaroton.hu

JAZZ DANCE FROM HUNGARY

Bamba / The Fool

Béla Székési Lakatos

Aladár Pega

László Dész

Andor Kovács

Csaba Deseő

- 1 Bamba (The Fool) > 3'30"
- 2 Olé! > 4'45"
- 3 Jaguárok, kolibrik és amazonok (Jaguars, Humming-birds and Amazons) > 5'18"
- 4 Debreceni séta > (Stroll In Debrecen) 6'12"
- 5 Játékautó > (Baby Car) 5'43"
- 6 Magyar népdalok (Hungarian Folksongs) > 6'14"
- 7 Reggae For Zbiggy > 3'35"
- 8 K 14 > 6'04"
- 9 Zöld hullám (Green Wave) > 5'40"
- 10 Afro-cubano > 4'56"
- 11 Cameleon > 10'00"
- 12 Egy esős nap hajnalán (The Dawn Of A Rainy Day) > 4'09"
- 13 Keleti csemege (Eastern Delicacy) > 6'08"

HUNGAROTEN

This compilation © 2006 Hungaroton
www.hungaroton.hu

Total time: >>> 72'11"

